

Bản án số: 10/2021/DS-PT

Ngày: 22-3-2021

V/v: Tranh chấp bồi thường
thiệt hại ngoài hợp đồng

**NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**

TOÀ ÁN NHÂN DÂN TỈNH NGHỆ AN

- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán - chủ tọa phiên tòa: Ông Hoàng Ngọc Anh

Các Thẩm phán: Ông Nguyễn Hữu Hà

Ông Nguyễn Anh Sơn

- Thư ký phiên tòa: Bà Nguyễn Lệ Huyền - Thư ký Tòa án nhân dân tỉnh Nghệ An.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Nghệ An: Bà Nguyễn Thị Hải - Kiểm sát viên tham gia phiên tòa.

Trong các ngày 16 và ngày 22 tháng 3 năm 2021, tại trụ sở Tòa án nhân dân tỉnh nghệ An mở phiên tòa xét xử phúc thẩm công khai vụ án dân sự thụ lý số 113/2020/TLPT-DS ngày 17 tháng 11 năm 2020 về việc: “Tranh chấp bồi thường thiệt hại ngoài hợp đồng”.

Do Bản án sơ thẩm số 19/2020/DS-ST ngày 20/5/2020 của Tòa án nhân dân huyện NL, tỉnh Nghệ An bị kháng cáo.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử số 21/QĐXX-DSPT ngày 02 tháng 3 năm 2020, giữa các đương sự:

1. Nguyên đơn: Ông Đặng Xuân H, sinh năm 1940. Địa chỉ: Tổ A (nay là tổ B), thị trấn QH, huyện NL, tỉnh Nghệ An. Có mặt.

2. Bị đơn: Sở giao thông vận tải tỉnh Nghệ An. Địa chỉ: Số A, đường B, thành phố V, tỉnh Nghệ An

Người đại diện theo pháp luật: Ông Hoàng Phú H. Chức vụ: Giám đốc.

Người đại diện theo ủy quyền: Ông Tôn Cao L - Chức vụ: Thanh tra viên Sở giao thông vận tải tỉnh Nghệ An. Có mặt khi xét xử, vắng mặt khi tuyên án.

3. Người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan:

- Bà Lê Thị D, sinh năm 1948. Địa chỉ: Tổ A (nay là tổ B), thị trấn QH, huyện NL, tỉnh Nghệ An. Có mặt.

- Công ty TNHH HH. Địa chỉ: Số A, đường B, thành phố V, tỉnh Nghệ An.

Người đại diện theo pháp luật: Ông Phạm Đình H - Chức vụ: Giám đốc.

Người đại diện theo ủy quyền: Ông Phan Trọng TA - Chức vụ: Trưởng phòng quản lý thi công - Công ty TNHH HH. Có mặt khi xét xử, vắng mặt khi tuyên án.

- Tổng công ty cổ phần Bảo hiểm ngân hàng A. Địa chỉ: Tầng A, tòa nhà số B CG, phường DV, Quận CG, Thành phố HN.

Người đại diện theo pháp luật: Ông Trần Hoài A - Chức vụ: Tổng giám đốc.

Người đại diện theo ủy quyền: Ông Nguyễn Xuân H - Chức vụ: Phó Giám đốc Chi nhánh Công ty Bảo hiểm B. Có mặt.

- Tổng công ty Bảo hiểm A. Địa chỉ: Số A, đường B, thành phố V, tỉnh Nghệ An.

Người đại diện theo pháp luật: Ông Phan Bá Tr - Chức vụ: Giám đốc.

Người đại diện theo ủy quyền: Ông Nguyễn Minh H - Chức vụ: Trưởng phòng giám định bồi thường - Tổng công ty Bảo hiểm A. Có mặt khi xét xử, vắng mặt khi tuyên án.

4. Người có kháng cáo: Nguyên đơn ông Đặng Xuân H.

NỘI DUNG VỤ ÁN

Nguyên đơn ông Đặng Xuân H trình bày:

Khoảng từ tháng 6/2016 đến tháng 10/2017, Sở giao thông vận tải tỉnh Nghệ An (viết tắt Sở GTVT Nghệ An) là chủ dự án đầu tư xây dựng cầu vượt tỉnh lộ 534 giao cắt tại đường sắt Bắc - Nam quốc lộ 1A kết nối đường tránh thành phố V. Quá trình thi công đã làm nhà ở của gia đình ông H bị nứt nẻ, hư hỏng nặng, không thể phục hồi sửa chữa; được thể hiện tại các biên bản xác nhận hiện trạng ngày 19/4/2017 của A, biên bản giám định ngày 28/9/2017 của RaCo, biên bản xác nhận hiện trạng ngày 19/4/2017 của A, biên bản giám định ngày 30/10/2017. Ngày 26/4/2018, Sở GTVT tỉnh Nghệ An có công văn số 1171/SGTVT-TTr trả lời việc thỏa thuận bồi thường thực hiện theo quy định hiện hành và Sở GTVT tỉnh Nghệ An chỉ bồi thường cho gia đình ông H là 57.106.186 đồng; như vậy số tiền bồi thường cho gia đình ông H là quá ít so với tổng thiệt hại là 670.000.000 đồng.

Ngoài ra quá trình thi công công trình còn làm hỏng 01 ki ô tô, thiệt hại 30.000.000 đồng; rạn nứt tường 100 m² thiệt hại 10.952.700 đồng; 01 bể cạn hư hỏng, thiệt hại 2.518.564 đồng; tiền ngăn chặn và hạn chế trần nhà bị nứt dột 2.000.000 đồng; thiệt hại tiền công đi lại khiếu kiện 15,5 tháng (từ tháng 01/2017 đến tháng 08/2019) với số tiền lương cơ bản 1.490.000 đồng/tháng là 23.095.000 đồng.

Ông Đặng Xuân H yêu cầu Sở giao thông vận tải tỉnh Nghệ An bồi thường tổng số tiền 738.566.000 đồng.

Bị đơn Sở giao thông vận tải tỉnh Nghệ An trình bày:

Dự án đầu tư xây dựng công trình cầu vượt tại nút giao ĐT.534 với đường sắt Bắc - Nam, QL.1 và kết nối với đường tránh thành phố V được Bộ giao thông vận tải

phê duyệt tại Quyết định số 1273/QĐ-BGTVT ngày 26/4/2016 do Sở GTVT tỉnh Nghệ An làm chủ đầu tư. Dự án khởi công ngày 16/9/2016, hoàn thành ngày 30/7/2017, hiện nay đã đưa vào khai thác, sử dụng. Theo hồ sơ thiết kế kỹ thuật và bản vẽ thiết kế thi công đã được phê duyệt thì toàn bộ khuôn viên nhà ở của gia đình ông Đặng Xuân H nằm ngoài phạm vi giải phóng mặt bằng của dự án.

Để khắc phục những tổn thất, rủi ro có thể xảy ra đối với các hộ gia đình lân cận phạm vi thực hiện dự án (nằm ngoài phạm vi giải phóng mặt bằng), trước khi thi công Sở GTVT tỉnh Nghệ An đã chỉ đạo Ban quản lý dự án Công trình giao thông Nghệ An (viết tắt Ban quản lý dự án) ký hợp đồng bảo hiểm công trình với Liên doanh Tổng công ty Bảo hiểm A và Tổng công ty cổ phần Bảo hiểm ngân hàng A (viết tắt là đơn vị Bảo hiểm). Theo đó, khi có sự cố tổn thất, rủi ro xảy ra thì đơn vị Bảo hiểm chịu trách nhiệm chi trả những tổn thất, rủi ro xảy ra cho bên bị thiệt hại theo quy định của pháp luật. Mặc dù Sở GTVT tỉnh Nghệ An đã chỉ đạo Ban quản lý dự án và nhà thầu thi công thực hiện các biện pháp để giảm thiểu tối đa ảnh hưởng đến các công trình nhà dân lân cận, nhưng việc thi công cầu vượt đường sắt Bắc - Nam vẫn làm ảnh hưởng đến nhà ở của một số hộ dân (trong đó có gia đình ông Đặng Xuân H). Việc này nằm ngoài dự kiến và ngoài mong muốn của chủ đầu tư; đây là những tổn thất, rủi ro xảy ra trong quá trình thực hiện dự án.

Trong quá trình thi công dự án, nhà ở của gia đình ông Đặng Xuân H cùng với 30 hộ gia đình lân cận khác bị lún, nứt, hư hỏng một số hạng mục (gia đình ông H vẫn sinh sống bình thường trong căn nhà này). Các hạng mục bị lún, nứt, hư hỏng trong quá trình thi công gây ra đều được đơn vị Bảo hiểm thống kê đầy đủ, chi tiết, lập thành văn bản và được tất cả các hộ bị ảnh hưởng ký xác nhận. Sở GTVT tỉnh Nghệ An đã chỉ đạo đơn vị Bảo hiểm mời tổ chức giám định xác định giá trị thiệt hại của từng hộ dân, đồng thời có công văn số 542/SGTVT-QLDA ngày 28/02/2018 gửi Sở Xây dựng Nghệ An đề nghị thẩm định đơn giá một số hạng mục xử lý tổn thất cho các hộ dân do tổ chức giám định lập và được Sở Xây dựng Nghệ An phúc đáp tại công văn số 416/SXD-KTKH ngày 06/3/2018, trong đó Sở xây dựng có ý kiến: “....việc xử lý công trình xây dựng gây lún, nứt, hư hỏng công trình lân cận được thực hiện theo quy định..., theo đó trình tự xử lý được hướng dẫn cụ thể tại Điều 3 Thông tư số 02/2014/TT-BXD ngày 12/02/2014 của Bộ Xây dựng..., do thỏa thuận của các bên liên quan dưới sự chủ trì của cơ quan nhà nước cấp xã, Sở Xây dựng không tham gia vào quá trình thỏa thuận này”. Căn cứ ý kiến của Sở Xây dựng, Ban quản lý dự án và đơn vị Bảo hiểm đã mời Chủ tịch UBND thị trấn QH chủ trì thỏa thuận mức bồi thường thiệt hại với các hộ dân bị ảnh hưởng, kết quả có 22/31 hộ gia đình đồng ý với giá trị thỏa thuận bồi thường, còn lại 09 hộ không đồng ý, trong đó có hộ ông H.

Sở GTVT tỉnh Nghệ An tiếp tục chỉ đạo Ban quản lý dự án phối hợp với đơn vị Bảo hiểm và tổ chức giám định kiểm tra, rà soát kỹ lưỡng, chính xác, khách quan, không được bỏ sót khối lượng, hạng mục công trình thực tế bị hư hỏng, bị ảnh hưởng do thi công dự án gây ra nhưng không được làm trái quy định của nhà nước trong quá trình lập hồ sơ bồi thường thiệt hại đối với các hộ chưa đồng ý còn lại nói chung, gia đình ông Đặng Xuân H nói riêng. UBND thị trấn QH, đơn vị Bảo hiểm và Ban quản lý dự án tiếp tục thỏa thuận mức bồi thường thiệt hại với các hộ dân chưa đồng ý còn lại.

Kết quả đến nay đã có 30/31 hộ bị ảnh hưởng đồng ý với mức bồi thường do tổ chức giám định đưa ra, nhận đủ số tiền bồi thường từ đơn vị Bảo hiểm và không có bất kỳ khiếu nại nào, chỉ còn ông Đặng Xuân H là không đồng ý với mức bồi thường do tổ chức giám định đưa ra.

Trong quá trình giải quyết kiến nghị của ông Đặng Xuân H, Sở GTVT tỉnh Nghệ An đã phối hợp với UBND thị trấn QH, đơn vị Bảo hiểm tổ chức đối thoại nhiều lần với ông H để giải thích các quy định của pháp luật về xử lý công trình xây dựng gây lún, nứt, hư hỏng công trình lân cận, đồng thời đề nghị ông H phối hợp với các bên liên quan để “mời một tổ chức độc lập, có tư cách pháp nhân để xác định mức độ thiệt hại làm cơ sở bồi thường” hoặc ông H “có quyền mời một tổ chức khác và tự chi trả chi phí” để xác định mức bồi thường theo quy định tại điểm b, điểm c, khoản 1, Điều 3 Thông tư số 02/2014/TT-BXD ngày 12/02/2014 của Bộ xây dựng nhưng ông H không thực hiện. Ông H có gửi đơn kiến nghị đến Sở GTVT tỉnh Nghệ An và một số cơ quan khác, các đơn này đều được Sở GTVT tỉnh Nghệ An tiếp nhận, thụ lý và giải quyết theo đúng quy định của pháp luật.

Ông H yêu cầu Sở GTVT tỉnh Nghệ An bồi thường thiệt hại 738.566.000 đồng là không có cơ sở, vì: Mức bồi thường do ông H tự đưa ra, không do tổ chức giám định đưa ra, chênh lệch quá lớn so với mức bồi thường của tổ chức giám định đưa ra lần 01 là 57.106.186 đồng; không được thực hiện theo trình tự, thủ tục được quy định tại Điều 3 Thông tư số 02/2014/TT-BXD ngày 12/02/2014 của Bộ Xây dựng.

Kết quả giám định tư pháp trong hoạt động đầu tư xây dựng của Sở xây dựng Nghệ An kết luận thiệt hại là 168.528.000 đồng nhưng ông H yêu cầu bồi thường số tiền là 738.566.000 đồng. Sở GTVT tỉnh Nghệ An chấp nhận bồi thường cho gia đình ông H số tiền 57.106.186 đồng và thêm 30% trên mức do tổ chức giám định đưa ra.

Người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan:

Ý kiến của bà Lê Thị D (vợ ông H):

Khi vụ việc xảy ra ông H là người đại diện gia đình trực tiếp làm việc với các cơ quan chức năng để giải quyết vụ việc. Bà D đồng ý với ý kiến của ông H là buộc Sở GTVT tỉnh Nghệ An bồi thường cho gia đình số tiền 738.566.000 đồng.

Ý kiến của Công ty TNHH HH:

Công ty TNHH HH là đơn vị thi công đã thực hiện các biện pháp thi công đúng thiết kế, đồng thời cố gắng giảm thiểu tối đa ảnh hưởng đến các công trình nhà dân lân cận, nhưng việc thi công cầu vượt đường sắt Bắc - Nam vẫn làm ảnh hưởng đến nhà ở của một số hộ dân (trong đó có gia đình ông H). Ông H có yêu cầu chủ đầu tư phải bồi thường khoản thiệt hại với số tiền 738.566.000 đồng, Công ty TNHH HH đề nghị Tòa án xem xét theo quy của pháp luật.

Ý kiến của Tổng công ty cổ phần Bảo hiểm ngân hàng A (viết tắt Tổng Công ty Bảo hiểm A):

Tổng Công ty Bảo hiểm A (gọi tắt là BV) liên doanh đồng bảo hiểm đơn bảo hiểm mọi rủi ro xây dựng cho dự án thi công Cầu vượt 534 do Sở GTVT Nghệ An làm

chủ đầu tư theo đơn bảo hiểm số 115/2016/HĐBH ngày 23/11/2016. Tổng Công ty Bảo hiểm A là người đứng đầu liên danh bảo hiểm đứng ra giải quyết bồi thường. Trong quá trình thi công có 31 hộ dân bị ảnh hưởng đến công trình nhà ở. Tổng Công ty Bảo hiểm A đã hoàn tất bồi thường cho 30 hộ dân. Đối với nhà ở của ông Đặng Xuân H, căn cứ theo báo cáo giám định độc lập của Công ty TNHH Giám định và Tư vấn kỹ thuật (RACO), Tổng Công ty Bảo hiểm A và Sở GTVT Nghệ An đã có đề xuất bồi thường với mức 57.106.186 đồng nhưng ông Đặng Xuân H không đồng ý và gửi đơn khởi kiện yêu cầu Sở GTVT Nghệ An bồi thường với số tiền 738.566.000 đồng. Tòa án nhân dân huyện NL yêu cầu Trung tâm kiểm định xây dựng A thuộc Sở Xây dựng (viết tắt Trung tâm kiểm định xây dựng A) giám định về mức độ và giá trị thiệt hại công trình nhà ở của ông Đặng Xuân H. Trung tâm kiểm định xây dựng A đưa ra báo cáo với mức chi phí khắc phục là 168.528.000 đồng (bao gồm VAT).

Về vụ việc này ngay sau khi xảy ra tổn thất, căn cứ Điều 48 Luật kinh doanh bảo hiểm “Khi xảy ra sự kiện bảo hiểm, doanh nghiệp bảo hiểm hoặc người được doanh nghiệp bảo hiểm ủy quyền thực hiện việc giám định tổn thất để xác định nguyên nhân và mức độ tổn thất”, Tổng Công ty Bảo hiểm A đã ủy quyền cho Công ty TNHH Giám định và Tư vấn kỹ thuật (RACO) giám định mức độ tổn thất. Giá trị bồi thường đối với tổn thất công trình nhà ở của ông Đặng Xuân H được RACO đánh giá là 57.106.186 đồng. Như vậy, yêu cầu của ông Đặng Xuân H buộc Sở GTVT Nghệ An phải bồi thường thiệt hại với số tiền 738.566.000 đồng là không có cơ sở, mức bồi thường này do ông H tự đưa ra. Tổng Công ty Bảo hiểm A giữ nguyên quan điểm về mức bồi thường tổn thất công trình nhà ở của ông Đặng Xuân H theo báo cáo giám định của RACO đưa ra là 57.106.186 đồng, trong đó trách nhiệm của Tổng Công ty Bảo hiểm A theo Điều khoản sửa đổi bổ sung số 120: Chấn động, dịch chuyển hoặc suy yếu của kết cấu chịu lực và/hoặc địa chất công trình đính kèm Hợp đồng bảo hiểm số 115/2016/HĐBH ngày 21/11/2016 là 35.512.767 đồng.

Đối với báo cáo số 07/2020/GĐ-TTKĐ.TVKT của Trung tâm kiểm định xây dựng A, Tổng Công ty Bảo hiểm A thấy rằng có sự chênh lệch giữa báo cáo giám định của hai đơn vị RACO và Trung tâm kiểm định xây dựng A, đề nghị Tòa án xem xét lại kết quả giám định giá trị thiệt hại do Trung tâm kiểm định Nghệ An đưa ra bởi các lý do sau:

Về khối lượng giám định: Trung tâm kiểm định xây dựng A giám định sau thời điểm xảy ra tổn thất một thời gian dài (2 năm), do vậy, các tổn thất phát sinh thêm trong báo cáo của Trung tâm kiểm định xây dựng A do các nguyên nhân khác không phải do công tác thi công Cầu vượt 534 gây ra (ví dụ: 05 vết nứt tách giữa tường và sàn mái, rạn chân chim 04 bức tường phòng khách...) không thuộc trách nhiệm của Sở GTVT Nghệ An và Tổng Công ty Bảo hiểm A. Đề nghị Tòa án xem xét lấy kết quả giám định theo biên bản giám định của RACO.

Về phương án khắc phục: Như đã nêu ở trên, quá trình thi công dự án cầu vượt 534 do Sở GTVT Nghệ An làm chủ đầu tư dẫn đến ảnh hưởng công trình, nhà ở của 31 hộ dân. Theo phương án khắc phục của RACO đề xuất, cũng như quá trình giải thích của chủ đầu tư đến các hộ dân bị ảnh hưởng kết quả đã có 30 hộ dân đồng thuận

và nhận tiền bồi thường từ chủ đầu tư, như vậy được hiểu phương án khắc phục của RACO là hợp lý và đảm bảo về mặt an toàn, chất lượng công trình, nhà ở sau khi tiến hành sửa chữa. Mặt khác vụ tranh chấp này do Sở GTVT tỉnh Nghệ An chỉ có trách nhiệm bồi thường những hư hỏng thiệt hại do mình gây ra cũng được hiểu là không làm mới hơn, chắc chắn hơn công trình nhà ở của các hộ dân trước thời điểm xảy ra sự cố. Tuy nhiên, tại phương án khắc phục của Trung tâm kiểm định xây dựng A nhiều công tác, hạng mục chưa thực sự khả thi, phù hợp với mức độ thiệt hại như công tác sửa chữa dầm, trần, công tác sơn....Do đó, đề nghị xem xét và chấp thuận phương án khắc phục mà đơn vị giám định RACO đưa ra.

Về đơn giá bồi thường: Trung tâm kiểm định xây dựng A sử dụng đơn giá bồi thường tại thời điểm giám định (Quý III/2019), đề nghị lấy theo đơn giá tại thời điểm ngay sau tổn thất (Quý II/2017) theo như báo cáo giám định của RACO đưa ra.

Về giá trị thiệt hại: Giá trị thiệt hại được xem xét trên mức độ hư hỏng, phương án khắc phục hợp lý và đơn giá tại thời điểm xảy ra sự cố. Đối với các hạng mục đập đi xây mới đề nghị Tòa án xem xét tính khấu hao để xác định chính xác giá trị thiệt hại. Ngoài ra, đối với phần thuế giá trị gia tăng Sở GTVT Nghệ An sẽ chi trả khi ông Đặng Xuân H tiến hành khắc phục và cung cấp chứng từ tài chính. Vậy trong trường hợp bồi thường bằng tiền đề nghị Tòa án xem xét không tính thuế giá trị gia tăng.

Vì vậy, Tổng Công ty Bảo hiểm A không chấp nhận toàn bộ yêu cầu của ông H là phải bồi thường thiệt hại cho gia đình ông H với số tiền 738.566.000 đồng. Tổng Công ty Bảo hiểm A đề nghị Tòa án chấp nhận một phần yêu cầu của ông H là đơn vị Bảo hiểm phải bồi thường cho gia đình ông H số tiền 57.106.186 đồng.

Ý kiến của Tổng công ty Bảo hiểm A:

Tổng công ty Bảo hiểm A không chấp nhận toàn bộ yêu cầu của ông H là phải bồi thường thiệt hại cho gia đình ông H với số tiền 738.566.000 đồng. Tổng công ty Bảo hiểm A đề nghị Tòa án chấp nhận một phần yêu cầu của ông H là đơn vị Bảo hiểm phải bồi thường cho gia đình ông H số tiền 57.106.186 đồng.

Với nội dung trên, Bản án dân sự sơ thẩm số 19/2020/DS-ST ngày 20/5/2019 của Tòa án nhân dân huyện NL, tỉnh Nghệ An đã quyết định:

Căn cứ khoản 6 Điều 26; khoản 1 Điều 35; Điều 39; Điều 147; Điều 159; Điều 160; Điều 161; Điều 162; Điều 271; Điều 272; Điều 273 Bộ luật tố tụng dân sự; các Điều 584, 585, 588, 589, 605 Bộ luật dân sự; Điều 12; Điều 13; Điều 15; Điều 26 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội, quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

Tuyên xử: Chấp nhận một phần nội dung yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn ông Đặng Xuân H.

Buộc Sở giao thông vận tải tỉnh Nghệ An là chủ đầu tư dự án công trình cầu vượt tại nút giao ĐT.534 với đường sắt Bắc - Nam, QL.1 và kết nối với đường tránh thành phố V chịu trách nhiệm bồi thường thiệt hại cho ông Đặng Xuân H số tiền 168.528.000 đồng (một trăm sáu mươi tám triệu, năm trăm hai mươi tám nghìn đồng).

Về án phí: Buộc sở giao thông vận tải tỉnh Nghệ An phải chịu 8.400.000 đồng tiền án phí dân sự sơ thẩm.

Nghĩa vụ nộp tiền chi phí giám định: Ông Đặng Xuân H phải chịu 33.891.500 đồng tiền chi phí giám định; Sở giao thông vận tải tỉnh Nghệ An phải chịu 33.891.500 đồng tiền chi phí giám định. Số tiền chi phí giám định này Sở giao thông vận tải tỉnh Nghệ An phải hoàn trả lại cho ông Đặng Xuân H.

Ngoài ra bản án còn tuyên nghĩa vụ thi hành án và quyền kháng cáo.

Ngày 28 tháng 5 năm 2020, ông Đặng Xuân H làm đơn kháng cáo toàn bộ Bản án sơ thẩm số 19/2020/DS-ST ngày 20/5/2020 của Tòa án nhân dân huyện NL, tỉnh Nghệ An đề nghị Tòa án cấp phúc thẩm buộc Sở giao thông vận tải tỉnh Nghệ An bồi thường cho gia đình ông H số tiền 738.545.000 đồng.

Tại phiên tòa phúc thẩm: Ông Đặng Xuân H giữ nguyên nội dung kháng cáo và trình bày: Căn cứ theo tiêu chuẩn quốc gia: TC 9378:2012 về khảo sát đánh giá tình trạng nhà và công trình xây gạch đá thì căn cứ vào mức độ nguy hiểm của các vết nứt; mức độ hư hỏng của các kết cấu; vai trò của những cấu kiện bị hư hỏng; số lượng và tỷ lệ của những kết cấu hư hỏng; tổn thất kinh tế do kết cấu hư hỏng gây ra thì ngôi nhà 02 tầng và 02 quán của gia đình ông H buộc phải tháo dỡ làm lại mới.

Ông H dự tính giá trị ngôi nhà 02 tầng còn lại là 600.000.000 đồng. Vì phải tháo dỡ ngôi nhà 02 tầng cũ làm lại mới nên ông H yêu cầu Sở GTVT tỉnh Nghệ An bồi thường trị giá còn lại của ngôi nhà 02 tầng: 600.000.000 đồng; làm 02 quán mới: 30.000.000 đồng; khi làm lại nhà mới thì phải thuê máy tháo dỡ nhà cũ: 20.000.000 đồng, thuê nhà để ở: 30.000.000 đồng, tháo lắp và vận chuyển đồ đạc: 20.000.000 đồng; làm bể nước và mua tôn lợp hạn chế thiệt hại: 8.000.000 đồng; tiền tổn hại sức khỏe và thời gian đi khiếu nại, khiếu kiện: 30.545.000 đồng. Tổng các khoản buộc Sở GTVT tỉnh Nghệ An bồi thường cho gia đình ông H là 738.545.000 đồng.

Ông H cho rằng giá bồi thường áp giá của Trung tâm kiểm định xây dựng A là quá thấp so với giá thị trường như giá công thợ, giá sơn, bê tông, vật liệu xây dựng; buộc ông H chịu 1 nửa tiền chi phí giám định là không đúng.

Bị đơn: Đại diện Sở giao thông vận tải Nghệ An không chấp nhận yêu cầu của nguyên đơn, đề nghị giữ nguyên bản án sơ thẩm

Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan:

- Bà Lê Thị D đồng ý với ý kiến của ông H và không bổ sung gì thêm.
- Đại diện Tổng công ty cổ phần Bảo hiểm ngân hàng A, đại diện Tổng công ty Bảo hiểm A và đại diện Công ty TNHH HH đề nghị giữ nguyên bản án sơ thẩm.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Nghệ An phát biểu ý kiến:

Về tố tụng: Hội đồng xét xử, thư ký đã chấp hành đúng các quy định của Bộ luật tố tụng dân sự trong quá trình giải quyết vụ án; các đương sự đã thực hiện đúng các quy định tại Điều 70, Điều 71, Điều 72, Điều 73, Điều 234 Bộ luật tố tụng dân sự.

Về thủ tục kháng cáo: Nguyên đơn ông Đặng Xuân H có đơn kháng cáo đúng thời hạn, được miễn án phí theo quy định của pháp luật. Tòa án nhân dân tỉnh Nghệ An thụ lý vụ án là đúng quy định.

Về nội dung kháng cáo:

- Đối với kháng cáo yêu cầu bồi thường tổng số tiền 738.545.000 đồng, gồm 600.000.000 đồng tiền nhà hư hỏng phải tháo dỡ để xây lại và 138.545.000 đồng các khoản chi phí tháo dỡ nhà cũ, chi phí đi lại khiếu nại, khiếu kiện và thuê nhà ở tạm.

Quá trình thi công công trình cầu vượt đường sắt Bắc - Nam đã làm ảnh hưởng đến 31 nhà dân ở khu vực này trong đó nhà ở của gia đình ông H. Sở GTVT tỉnh Nghệ An là chủ đầu tư dự án phải có nghĩa vụ bồi thường thiệt hại này. Hiện nay 30/31 trường hợp bị ảnh hưởng đã nhận tiền bồi thường theo mức giá do Công ty RACO kiểm định, riêng trường hợp ông Đặng Xuân H không chấp nhận.

Xác định mức thiệt hại: Sau khi có sự cố xảy ra các bên liên quan đã tiến hành ghi nhận hiện trạng, đánh giá thiệt hại bằng kết quả giám định thiệt hại của Công ty RACO do Tổng Công ty Bảo hiểm A chỉ định. Tại thời điểm bị ảnh hưởng do thi công cầu, công ty RACO đã giám định và kết luận, mức độ tổn thất và giá trị bồi thường đối với tổn thất công trình nhà ở của ông H là 57.106.186 đồng. Quá trình thương lượng bàn bạc giữa chủ đầu tư và gia đình ông H không thống nhất được với nhau về mức bồi thường theo như kết quả giám định của Công ty RACO đưa ra.

Quá trình giải quyết vụ án, Tòa án nhân dân huyện NL, tỉnh Nghệ An đã đề nghị Trung tâm kiểm định xây dựng A tiến hành giám định thiệt hại đối với công trình là nhà ở của ông Đặng Xuân H. Trung tâm kiểm định xây dựng A đã căn cứ vào các quy định của pháp luật, quy phạm và tiêu chuẩn kỹ thuật (tiêu chuẩn quốc gia TCVN). Theo báo cáo kết quả giám định tư pháp trong hoạt động đầu tư xây dựng của Trung tâm kiểm định xây dựng A thì thiệt hại đối với công trình là nhà ở của ông Đặng Xuân H tại tổ A, thị trấn QH, huyện NL, tỉnh Nghệ An: Công trình bị ảnh hưởng cục bộ tại một số vị trí kiểm tra, tiếp tục sử dụng bình thường, sửa chữa và gia cường các cấu kiện bị hư hỏng. Dự toán giá trị thiệt hại khắc phục, sửa chữa là 168.528.000 đồng. Sau khi có kết luận của Trung tâm kiểm định xây dựng A, ông H có ý kiến gửi cho Tòa án nội dung là đề nghị tháo dỡ xây lại nhà mới nhưng không có khiếu nại đối với kết luận giám định của Trung tâm kiểm định xây dựng A cũng như không có yêu cầu giám định lại.

Cơ quan giám định tư pháp là độc lập, tự chịu trách nhiệm trước pháp luật về kết quả giám định, kết luận giám định tư pháp mang tính khoa học, là một trong những nguồn chứng cứ được thu thập theo thủ tục luật định, làm căn cứ để cơ quan tiến hành tố tụng, người tiến hành tố tụng có thẩm quyền xem xét, đánh giá và quyết định khi giải quyết vụ án. Vì vậy, Tòa án nhân dân huyện NL áp dụng mức bồi thường của trung tâm kiểm định Nghệ An là có cơ sở.

- Đối với nội dung kháng cáo về các khoản yêu cầu bồi thường liên quan đến chi phí khiếu nại khiếu kiện, tổn thất tinh thần và sức khỏe, ông Đặng Xuân H không đưa ra được các tài liệu, chứng cứ chứng minh; đối với các chi phí khác chỉ là dự trù nếu như phá dỡ

nhà cũ để xây lại nhà mới nên không có căn cứ để xem xét. Tòa án cấp sơ thẩm đã xem xét và quyết định không chấp nhận là đúng.

- Đối với kháng cáo phải chịu tiền chi phí giám định: Theo kết quả giám định thì kết quả giám định là có căn cứ một phần nên ông H phải chịu chi phí đối với phần không có căn cứ, cụ thể ông H phải chịu 50% tiền chi phí giám định là đúng.

Từ những phân tích trên, đề nghị: Hội đồng xét xử bác đơn kháng cáo của nguyên đơn ông Đặng Xuân H; áp dụng khoản 1 Điều 308 Bộ luật tố tụng dân sự giữ nguyên nội dung bản án sơ thẩm.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Căn cứ vào tài liệu, chứng cứ đã được xem xét, kết quả tranh luận tại phiên tòa; trên cơ sở xem xét toàn diện tài liệu, chứng cứ; ý kiến của Kiểm sát viên và ý kiến của các đương sự tại phiên tòa. Hội đồng xét xử nhận định:

[1] Về tố tụng: Người kháng cáo, nội dung và hình thức đơn kháng cáo, thời hạn kháng cáo đúng quy định tại các Điều 271, 272, 273 Bộ luật Tố tụng dân sự nên kháng cáo hợp lệ, được chấp nhận xem xét theo trình tự phúc thẩm.

[2] Xét nội dung kháng cáo của nguyên đơn ông Đặng Xuân H, Hội đồng xét xử thấy rằng: Dự án đầu tư xây dựng công trình cầu vượt tại nút giao ĐT.534 với đường sắt Bắc - Nam, QL.1 và kết nối với đường tránh thành phố V được Bộ giao thông vận tải phê duyệt tại Quyết định số 1273/QĐ-BGTVT ngày 26/4/2016 do Sở GTVT tỉnh Nghệ An làm chủ đầu tư. Quá trình thi công công trình cầu vượt đường sắt Bắc - Nam đã làm ảnh hưởng đến 31 nhà dân ở khu vực này trong đó nhà ở của gia đình ông Đặng Xuân H. Do Sở GTVT tỉnh Nghệ An là chủ đầu tư dự án nên phải có nghĩa vụ bồi thường thiệt hại cho các hộ gia đình bị ảnh hưởng. Hiện nay 30/31 trường hợp bị ảnh hưởng đã nhận tiền bồi thường theo mức giá do Công ty RACO kiểm định. Ông Đặng Xuân H không đồng ý nên khởi kiện tại Tòa án yêu cầu Sở giao thông vận tải tỉnh Nghệ An bồi thường thiệt hại là có căn cứ.

Về nội dung kháng cáo của ông Đặng Xuân H cho rằng ngôi nhà của gia đình ông H bị hư hỏng nặng, đối chiếu với các tiêu chí của Tiêu chuẩn quốc gia TCVN thì phải phá dỡ làm mới, nếu sửa chữa để ở thì không đảm bảo an toàn, xét thấy:

Quá trình giải quyết vụ án tại Tòa án cấp sơ thẩm, ông H yêu cầu giám định thiệt hại đối với công trình là nhà ở. Tòa án đã đề nghị Trung tâm kiểm định xây dựng A tiến hành giám định thiệt hại đối với công trình là nhà ở của ông Đặng Xuân H. Trung tâm kiểm định xây dựng A đã căn cứ vào các quy định của pháp luật, quy phạm và tiêu chuẩn kỹ thuật (Tiêu chuẩn Quốc gia TCVN hướng dẫn đánh giá mức độ nguy hiểm của kết cấu nhà và Quyết định số 681/QĐ/BXD ngày 12/7/2016 về việc phê duyệt quy trình đánh giá an toàn kết cấu nhà ở và công trình công cộng). Theo báo cáo kết quả giám định tư pháp trong hoạt động đầu tư xây dựng của Trung tâm kiểm định xây dựng A thì thiệt hại đối với công trình là nhà ở của ông Đặng Xuân H tại tổ A, thị trấn QH, huyện NL, tỉnh Nghệ An: Công trình bị ảnh hưởng cục bộ tại một số vị trí kiểm tra, tiếp tục sử dụng bình thường, sửa chữa và gia cường các cấu kiện bị hư hỏng. Như vậy căn cứ kết luận của Trung tâm kiểm định xây dựng A thì nhà ở của gia đình ông

Đặng Xuân H không phải tháo dỡ hoàn toàn công trình để xây dựng mới như ông H kháng cáo, do đó không có căn cứ chấp nhận nội dung kháng cáo này của ông H.

Về nội dung kháng cáo Trung tâm kiểm định xây dựng A áp giá bồi thường tiền công thợ, vật liệu xây dựng quá thấp so với giá thị trường thấy rằng: Trung tâm kiểm định xây dựng A căn cứ Công văn số 1891/SXD-KTKH của Sở xây dựng Nghệ An về việc: “Công bố đơn giá nhân công xây dựng và hướng dẫn điều chỉnh dự toán xây dựng trên địa bàn tỉnh Nghệ An theo Thông tư 05/2016/TT-BXD”; giá vật liệu xây dựng theo giá Quý III/2019 công bố kèm theo Văn bản số 3029/LS-XD-TC ngày 03/10/2019 của Liên Sở Xây dựng - Tài chính để xác định giá nhân công và giá nguyên vật liệu là đúng quy định của pháp luật. Vì vậy, không có căn cứ chấp nhận nội dung kháng cáo này của ông H.

Về nội dung kháng cáo yêu cầu bồi thường tổng số tiền 738.545.000 đồng, gồm 600.000.000 đồng tiền nhà hư hỏng phải tháo dỡ để xây lại và 138.545.000 đồng gồm chi phí tháo dỡ nhà cũ, di dời tài sản; thuê nhà ở tạm; làm bể nước, lợp mái tôn và tiền tổn thất về tinh thần do đi lại khiếu nại, khiếu kiện thấy rằng.

Theo báo cáo kết quả giám định tư pháp trong hoạt động đầu tư xây dựng của Trung tâm kiểm định xây dựng A thì phương pháp tính giá trị thiệt hại căn cứ tài liệu do Tòa án cung cấp, kết hợp tiến hành kiểm tra hiện trường và thu thập hình ảnh. Đối chiếu với những nội dung, tiêu chí đánh giá (theo Tiêu chuẩn quốc gia TCVN), nếu cấu kiện nào được đánh giá là nguy hiểm thì sẽ tính toán giá trị đền bù thiệt hại bằng giá thi công mới, nếu cấu kiện nào không được xếp vào diện nguy hiểm thì sẽ tính toán giá trị đền bù thiệt hại theo hướng khắc phục, sửa chữa, đảm bảo kỹ thuật, mỹ thuật và độ bền sử dụng cho công trình. Trung tâm kiểm định xây dựng kết luận qua khảo sát, thí nghiệm, quan trắc nghiêng công trình nhà ở ông Đặng Xuân H như sau: Công trình bị ảnh hưởng cục bộ tại một số vị trí kiểm tra. Tiếp tục sử dụng bình thường, sửa chữa và gia cường các cấu kiện bị hư hỏng. Dự toán giá trị thiệt hại khắc phục, sửa chữa là 168.528.000 đồng (một trăm sáu mươi tám triệu, năm trăm hai mươi tám nghìn đồng). Sau khi có kết luận của Trung tâm kiểm định xây dựng A, ông Đặng Xuân H không khiếu nại đối với báo cáo kết luận giám định của Trung tâm kiểm định xây dựng A và cũng không yêu cầu giám định lại.

Xét thấy cơ quan giám định tư pháp là độc lập, tự chịu trách nhiệm trước pháp luật về kết quả giám định; kết luận giám định tư pháp mang tính khoa học, là một trong những nguồn chứng cứ được thu thập theo thủ tục luật định, làm căn cứ để cơ quan tiến hành tố tụng, người tiến hành tố tụng có thẩm quyền xem xét, đánh giá và quyết định khi giải quyết vụ án. Do đó, Tòa án cấp sơ thẩm áp dụng mức bồi thường theo kết luận giám định của Trung tâm kiểm định xây dựng A là có căn cứ.

Về nội dung kháng cáo các khoản chi phí như tháo dỡ nhà cũ là 20.000.000 đồng; chi phí di dời tài sản là 20.000.000 đồng; chi phí thuê nhà ở tạm là 30.000.000 đồng; làm ốt quán mới 30.000.000 đồng; chi phí làm bể nước, lợp mái tôn là 8.000.000 đồng. Xét thấy các khoản chi phí như tháo dỡ nhà cũ, làm ốt quán mới, di dời tài sản, thuê nhà ở tạm là các khoản chi phí ông H dự tính khi phải phá dỡ nhà, ốt quán cũ xây lại nhà, ốt quán mới, đây là những chi phí chưa phát sinh trên thực tế; chi phí làm bể

nước, mái tôn thì hiện nay gia đình ông Đặng Xuân H đang sử dụng. Do đó không có căn cứ chấp nhận nội dung kháng cáo này của ông Đặng Xuân H.

Về nội dung kháng cáo yêu cầu bồi thường tổn thất về tinh thần, sức khỏe do đi lại khiếu nại, khiếu kiện nhiều lần với số tiền 30.545.000 đồng thấy rằng: Quá trình thi công dự án đầu tư xây dựng công trình cầu vượt tại nút giao ĐT.534 với đường sắt Bắc - Nam, Quốc lộ 1 và kết nối với đường tránh thành phố V đã ảnh hưởng đến công trình của 31 hộ dân trong đó có gia đình ông H; quá trình các bên đã thương lượng giải quyết và có 30 hộ dân đồng ý, ông H không đồng ý nên đã khởi kiện tại Tòa án. Thiệt hại xảy ra cho các hộ dân và gia đình ông Đặng Xuân H là do khách quan, nằm ngoài dự kiến và mong muốn của chủ đầu tư, là tổn thất rủi ro trong quá trình thực hiện dự án, không phải do lỗi của chủ đầu tư. Mặt khác quá trình giải quyết vụ án ông H không đưa ra được các tài liệu, chứng cứ chứng minh cho yêu cầu của mình. Vì vậy, không có cơ sở chấp nhận nội dung kháng cáo này của ông Đặng Xuân H.

Về chi phí giám định: Theo kết quả giám định thì kết quả giám định chỉ có căn cứ một phần nên ông H phải chịu chi phí đối với phần không có căn cứ. Tòa án cấp sơ thẩm buộc ông H phải chịu 50% tiền chi phí giám định là đúng.

Từ các căn cứ nêu trên, Hội đồng xét xử phúc thẩm thấy rằng việc Tòa án cấp sơ thẩm xử chấp nhận một phần yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn ông Đặng Xuân H và buộc Sở giao thông vận tải tỉnh Nghệ An là chủ đầu tư dự án công trình cầu vượt tại nút giao ĐT.534 với đường sắt Bắc - Nam, QL.1 và kết nối với đường tránh thành phố V chịu trách nhiệm bồi thường thiệt hại cho ông Đặng Xuân H số tiền 168.528.000 đồng là có căn cứ.

Vì vậy, không có cơ sở chấp nhận kháng cáo của ông Đặng Xuân H yêu cầu Sở giao thông vận tải tỉnh Nghệ An bồi thường cho gia đình ông Đặng Xuân H số tiền 738.545.000 đồng.

[3] Về án phí: Ông Đặng Xuân H là thương binh và là người cao tuổi nên không phải chịu án phí dân sự sơ thẩm và án phí dân sự phúc thẩm.

Vì những lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

1. Căn cứ khoản 1 Điều 308 Bộ luật tố tụng dân sự: Không chấp nhận nội dung kháng cáo của ông Đặng Xuân H; giữ nguyên bản án sơ thẩm.

Căn cứ khoản 6 Điều 26; Điều 147; Điều 160; Điều 161; Điều 162; Điều 271; Điều 272; Điều 273 Bộ luật tố tụng dân sự; các Điều 584, 585, 588, 589, 605 Bộ luật dân sự; Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án, xử:

Chấp nhận một phần yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn ông Đặng Xuân H.

Buộc Sở giao thông vận tải tỉnh Nghệ An là chủ đầu tư dự án công trình cầu vượt tại nút giao ĐT.534 với đường sắt Bắc - Nam, QL.1 và kết nối với đường tránh thành phố V chịu trách nhiệm bồi thường thiệt hại cho ông Đặng Xuân H số tiền 168.528.000 đồng (một trăm sáu mươi tám triệu năm trăm hai mươi tám nghìn đồng).

Kể từ ngày có đơn yêu cầu thi hành án của người được thi hành án cho đến khi thi hành án xong, bên phải thi hành án còn phải chịu khoản tiền lãi của số tiền còn phải thi hành án theo mức lãi suất quy định tại Điều 357, Điều 468 của Bộ luật dân sự năm 2015, trừ trường hợp pháp luật có quy định khác.

Trường hợp quyết định được thi hành theo quy định tại Điều 2 Luật thi hành án dân sự, thì người được thi hành án, người phải thi hành án dân sự có quyền thoả thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các điều 6, 7 và 9 Luật thi hành án dân sự. Thời hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại điều 30 Luật thi hành án dân sự.

2. Về án phí: Ông Đặng Xuân H không phải chịu án phí dân sự sơ thẩm và phúc thẩm; Sở giao thông vận tải tỉnh Nghệ An phải chịu 8.400.000 đồng án phí dân sự sơ thẩm.

3. Về chi phí giám định: Ông Đặng Xuân H phải chịu 33.891.500 đồng tiền chi phí giám định (ông Đặng Xuân H đã nộp đủ tiền chi phí giám định); Sở giao thông vận tải tỉnh Nghệ An phải chịu 33.891.500 đồng tiền chi phí giám định. Số tiền chi phí giám định này Sở giao thông vận tải tỉnh Nghệ An phải hoàn trả lại cho ông Đặng Xuân H. Ông Đặng Xuân H được nhận lại số tiền chi phí giám định là 33.891.500 đồng do Sở giao thông vận tải tỉnh Nghệ An hoàn trả.

Trả lại cho ông Đặng Xuân H số tiền tạm ứng chi phí giám định còn lại là 211.000 đồng có tại Tòa án nhân dân huyện NL, tỉnh Nghệ An.

4. Các quyết định khác của bản án sơ thẩm không bị kháng cáo, kháng nghị có hiệu lực pháp luật kể từ ngày hết thời hạn kháng cáo, kháng nghị.

5. Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án.

Nơi nhận:

- Các đương sự;
- VKSND tỉnh Nghệ An;
- TAND huyện NL;
- Chi cục THADS huyện NL;
- Lưu hồ sơ vụ án.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

(đã ký)

Hoàng Ngọc Anh